

Research Paper

Scale of Marital Relationship Transparency

Tahereh Saeedifard¹, Elahe Nejadkarim², Narges Vahidniya³, Khodabakhsh Ahmady⁴

1- PhD Student, Department of Counselling, Faculty of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran.

2- MA of Counselling, Department of Counselling, Faculty of Humanities and Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3- MA of Family Counselling, Department of Counselling, Faculty of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran.

4- PhD of Counselling, Associate Professor, Behavioral Sciences Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Citation: Saeedifard T, Nejadkarim E, Vahidniya N, Ahmady Kh. [Scale of Marital Relationship Transparency (Persian)]. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 2016; 22(3):240-251. <https://doi.org/10.18869/acadpub.ijpcp.22.3.240>

doi: <https://doi.org/10.18869/acadpub.ijpcp.22.3.240>

Received: 27 Dec. 2015

Accepted: 19 Jul. 2016

ABSTRACT

Objectives This study aimed to build a scale of transparency, partnership, validity and reliability and factor structure it.

Methods The research method was descriptive in nature. The sample consisted of 345 patients (170 males and 175 females) in Tehran who were selected using stratified sampling. Transparency scale was used for the marital relationship. The internal validity of the method for determining the correlation of each question with a total score category was used. The exploratory factor analysis was conducted on 116 items of scale. Finally, the procedures for internal consistency (Cronbach's alpha and test-retest) and validity were used.

Results The primary factor analysis, 10 factors with eigenvalues greater than 1 were next and factor analysis were limited to ten. Based on the content of the article, the ten factors were "emotions", "finance income", "employment issues", "relationships outside the home", "boundary", "family home", "marriage", "leisure", "relationship with family and friends" and "children". The scale had good internal consistency (Cronbach's alpha and test-retest reliability within ten days of 0.87, 0.86).

Conclusion The results showed that the scale transparent relationship of the structure is satisfactorily reliable and valid in the Iranian society. It can be said that the self-report scale tool is useful for research purposes. This tool can help determine the transparency of the relationships, the possibility of secrecy or predict the likelihood of marital infidelity.

Keywords:

Transparency, Relationship, Marriage, Infidelity, Secrecy

* *Corresponding Author:*

Khodabakhsh Ahmady, PhD

Address: Behavioral Sciences Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Tel: +98 (0264) 42328023

E-mail: kh_ahmady@yahoo.com

مقیاس شفافیت در رابطه زناشویی

طاهره سعیدی فرد^۱، الهه نژاد کریم^۲، نرگس وحیدنیا^۳، خدابخش احمدی^۴

- ۱- دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
- ۲- کارشناس ارشد مشاوره، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
- ۳- کارشناس ارشد مشاوره خانواده، گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
- ۴- دکترای مشاوره، دانشیار، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۰۶ دی ۱۳۹۴
تاریخ پذیرش: ۲۹ تیر ۱۳۹۵

اهداف: هدف پژوهش حاضر، معرفی مقیاس شفافیت رابطه زناشویی و بررسی روایی و پایایی و ساختار عاملی اکتشافی آن بود.

مواد و روش‌ها: طرح پژوهش از نوع توصیفی و تحلیل همبستگی بود. جامعه آماری شامل مردان و زنان متأهل شهر تهران بود. نمونه پژوهش به تعداد ۳۴۵ نفر (۱۷۰ مرد و ۱۷۵ زن)، با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد. برای تعیین اعتبار درونی از روش محاسبه ضریب همبستگی هر سؤال با نمره کل استفاده شد. سپس تحلیل عاملی اکتشافی بر روی ۱۱۶ گویه مقیاس اجرا شد. در نهایت، آلفای کرونباخ محاسبه و روش‌های باز آزمون و ارزیابی روایی هم‌زمان اجرا شدند.

یافته‌ها: در تحلیل عاملی اولیه، ۱۰ عامل با ارزش ویژه بالاتر از ۱ به دست آمد و تحلیل عوامل بعدی با محدود شدن به این ده عامل صورت گرفت. بر اساس محتوای ماده‌های مربوطه، ده عامل به این صورت نامگذاری شدند: «حساسات و عواطف»، «درآمد و امور مالی»، «مسایل شغلی»، «روابط بیرون از خانه»، «مرزبندی»، «خانواده اصلی»، «روابط زناشویی»، «وقایع فراغت»، «رابطه با اقوام و دوستان» و «فرزندان». همچنین این مقیاس از همسانی درونی مناسبی برخوردار بود (آلفای کرونباخ، ۰/۸۷ و پایایی باز آزمایی در فاصله ده روزه، ۰/۸۶).

نتیجه‌گیری: مقیاس شفافیت رابطه زناشویی از ساختار، روایی و پایایی مناسبی در جامعه ایرانی برخوردار است. میتوان گفت که این مقیاس ابزار خودگزارشی مفید و کارآمد برای اهداف پژوهشی و مشاوره‌ای است. این ابزار می‌تواند با تعیین شفافیت روابط زناشویی، امکان پنهانکاری و یا احتمال خیانت زناشویی را بررسی کند.

کلیدواژه‌ها:

شفافیت رابطه، زناشویی، خیانت زناشویی، پنهانکاری

مقدمه

خود را نیز می‌تواند داشته باشد. این پدیده دارای ماهیت ارتباطی عمیقی است و مهارت‌های ارتباطی خاصی را می‌طلبد. گزارش شده است که آموزش این مهارت‌ها تأثیر بسیار مثبتی بر رابطه زناشویی دارد [۴]. همچنین سازگاری در روابط زناشویی بر میزان سلامت روانی، رضایت از زندگی و حتی بر میزان درآمد، موفقیت تحصیلی و رضایت شغلی زوجین تأثیر می‌گذارد [۵، ۶]. بسیاری از رویکردهای درمانی نیز مداخلات خود را بر ارتباط زوج و تغییر رفتار از طریق معطوف کردن توجه همسران به توضیحاتی که برای رفتار یکدیگر و توضیحات و معیارهایی که برای رابطه خودشان و برای رابطه در کل می‌سازند، متمرکز کرده‌اند [۷].

یکی از عوامل مهم و اساسی در استحکام ازدواج‌ها روابط زن و شوهر بعد از ازدواج است. برقراری ارتباط برای ازدواج رضایت‌بخش ضروری است. لازمه برقراری ارتباط مطلوب، یادگیری شریک

در سال‌های اخیر و در پی افزایش آمار طلاق، نارضایتی و تعارض‌های زناشویی، پژوهشگران تلاش کرده‌اند که درک روشنی از علل آن به دست بیاورند. آنها دریافته‌اند که کیفیت رابطه زناشویی و مهارت برقراری یک رابطه خوب، نقش مهمی در ارتقای کیفیت زندگی زناشویی دارد [۱-۳]. براساس آماری که مرکز آمار ایران منتشر کرده است، میزان طلاق‌های ثبت شده در کشور از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸ رو به رشد بوده است و همچنان در حال افزایش است. استان تهران در ثبت واقعه طلاق رتبه اول را دارد؛ به طوری که تعداد طلاق‌های ثبت شده در استان تهران در سال ۱۳۹۳، ۳۲۹۷۶ مورد بوده است. همین آمار نشان از تهدید افزایش سالانه طلاق در پایتخت دارد، که نیازمند توجه بسیاری است. ازدواج، نقطه عطفی در زندگی افراد محسوب می‌شود که چالش‌ها و بحران‌های

* نویسنده مسئول:

دکتر خدابخش احمدی

نشانی: تهران، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، مرکز تحقیقات علوم رفتاری.

تلفن: ۰۲۶۴ (۰۹۸) ۴۲۳۲۸۰۲۳

پست الکترونیکی: kh_ahmady@yahoo.com

شدن در افکار و احساس‌های همدیگر، ارائه بازخوردهای مثبت به هم و ابراز قدردانی از یکدیگر است. البته فاش ساختن خود می‌تواند خطرناک باشد زیرا فرد با این کار خود را آسیب‌پذیر و قابل انتقاد می‌کند [۸].

در یک ارتباط زناشویی مثبت، زوج‌ها از مهارت‌های ارتباطی برخوردارند. مهارت‌های ارتباطی، شامل رفتارهایی هستند که به دوام ازدواج کمک می‌کنند. وجود مهارت‌های ارتباطی در میان زن و شوهر، با این ویژگی‌ها مشخص می‌شود: برابری و مساوات؛ رشد ارتباطی؛ نزدیکی و وابستگی؛ حل منطقی و عقلانی تعارض و تنش؛ و بالاخره تعهد و اطمینان نسبت به یکدیگر. یکی از اجزای مهارت‌های ارتباطی که به طور مستقیم با میزان سازگاری زناشویی ارتباط دارد، میزان شفافیت در رابطه است. زوجینی که میزان سازگاری بالایی دارند، دارای انعطاف‌پذیری بالا، شفافیت بیشتر و ابهام کم در ارتباط هستند. زوجین سازگار، از یکدیگر کمک می‌گیرند؛ در رهبری و مدیریت خانواده مشارکت می‌کنند؛ در هنگام تصمیم‌گیری با یکدیگر مشورت می‌کنند و در تصمیم‌گیری‌ها، شرایط همدیگر را لحاظ می‌کنند؛ در مواجهه با مشکلات، بیشتر به سوی سازش و کاهش تفاوت‌ها حرکت می‌کنند. تمامی این‌ها ناشی از وجود شفافیت در ارتباط است [۹].

هر چند وجود میزانی از شفافیت برای رشد طبیعی رابطه و سازگاری زوجین لازم است، اما تعیین اینکه چه میزانی از شفافیت برای رابطه مطلوب است، مستلزم اجرای مطالعات وسیع خواهد بود. میزان راحت بودن و باز بودن زن و شوهر، تعیین‌کننده میزان مطلوب صمیمیت در بین آن‌هاست. همچنین، میزان توانایی حل مشکل با میزان رابطه بین زوجین ارتباط دارد. هر چند صمیمیت، محدود به رابطه جنسی نیست؛ ولی صمیمیت و روابط جنسی در بین زوجین ارتباط نیرومندی دارند. در همسرانی که دارای صمیمیت بالایی هستند و در نتیجه رضایت بیشتری از رابطه‌شان دارند، تفاوت بین فعالیت‌های جنسی موردعلاقه و فعالیت‌های جنسی که تجربه می‌کنند، ناچیز است [۱۰].

قرار دادن انتظارات واقعی به عنوان توقعات زندگی، باعث پایداری ازدواج می‌شود. زوجین نمی‌توانند انتظار داشته باشند که همسرشان به تنهایی تمامی نیازهای هر دو آن‌ها را برآورده سازد. برای رفع نیازها، سازگاری مستمر و دایمی در مسایل فردی و دوجانبه لازم است [۸]. توجه به نیازهای همسر باید حداقل به اندازه توجه به نیازهای خود باشد. ملاحظه شده است که ابراز عاطفه و محبت باعث افزایش کیفیت روابط زناشویی می‌شود. مهم است که زوجین درباره عقاید خود نسبت به هم، عقاید نسبت به روابط زناشویی و عقاید نسبت به اهداف زندگی با یکدیگر گفتگو کنند و در این گفتگو توجه خود را نسبت به نیازها، علایق و عقاید دیگری نشان دهند [۸].

در رابطه زناشویی، افراد نیازهای خود را در ابعاد مختلف از

جمله عاطفی و جنسی وارد می‌کنند و انتظار دارند که این نیازها به بهترین وجه رفع شوند. زن و شوهر انتظار دارند با شریک زندگی خود رابطه دوستانه و صمیمانه و عاری از هرگونه بازی و پنهان‌کاری داشته باشند. هیچ کس دوست ندارد که همواره خواسته‌ها، افکار و احساس‌های طرف مقابل خود را حدس بزند و در ذهن خود برای رفتارهای همسرش معنایی بیابد. بیان این موارد از طرف فردی که آن‌ها را تجربه می‌کند، درک متقابل را تسهیل می‌کند و موجب همدلی بیشتر می‌شود. این موضوع در ادبیات روانشناسی بارها و با زبان‌های مختلف مورد توجه قرار گرفته است [۱۱].

در کل می‌توان گفت از آنجا که ارتباط به معنای شیوه ردّ و بدل کردن اطلاعات است و می‌تواند مستقیم یا غیرمستقیم، واضح یا پنهان باشد، مسلماً سالم‌ترین نوع ارتباط، ارتباط واضح و مستقیم است و در خانواده‌های سالم، پیام‌هایی که ارسال می‌شوند واضح هستند و عیناً دریافت می‌شوند [۱۲]. ابزارهایی که برای سنجش رابطه زناشویی ساخته شده‌اند، عموماً معطوف به کلیت رابطه هستند یعنی به موضوعاتی از این قبیل می‌پردازند که آیا رابطه، نیازهای فرد را ارضاء می‌کند یا نه؛ این که آیا فرد با همسرش احساس صمیمیت می‌کند یا نه؛ این که آیا زن و شوهر تعارض‌های ارتباطی خود را حل می‌کنند یا نه و چندین ابزار دیگر. اما هیچ‌یک به این موضوع نمی‌پردازند که آیا اساساً ارتباطی وجود دارد یا نه! به این معنا که اساساً بین زن و شوهر انتقال اطلاعات رخ می‌دهد یا نه. آیا زوجین خواسته‌ها، نیازها و انتظارات خود را انتقال می‌دهند و آیا طرف مقابل این خواسته‌ها، نیازها و انتظارات را به درستی و دقیقاً همانگونه که هستند، دریافت می‌کند یا نه. در واقع آنچه مدنظر است، ارتباط یا واژه تبادل^۱ است نه ارتباط^۲.

مقیاس رضایت زناشویی انریچ^۳ به عنوان یک ابزار معتبر برای بررسی رضایت زناشویی به کار می‌رود [۱۳]، مبنای ایجاد مقیاس شفافیت زناشویی شد. این صورت که ابعاد ۱۲ گانه انریچ شامل تحریف آرمانی؛ رضایت زناشویی؛ مسایل شخصیتی؛ ارتباط؛ حل تعارض؛ مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت؛ رابطه جنسی؛ فرزندان و فرزندپروری؛ خانواده و دوستان؛ نقش‌های مساوات‌طلبی؛ و جهت‌گیری مذهبی به عنوان حوزه‌های نیازمند شفافیت زناشویی در نظر گرفته شد. خرده‌مقیاس‌های شفافیت زناشویی شامل شفافیت در احساس‌ها و عواطف (۲۱ ماده)، درآمد و امور مالی (۱۴ ماده)، مسایل شغلی (۶ ماده)، روابط بیرون از خانه (۱۰ ماده)، مرزبندی (مسایل شخصی و خصوصی) (۱۹ ماده)، خانواده اصلی (۸ ماده)، روابط زناشویی (۱۲ ماده)، اوقات فراغت (۲ ماده)، رابطه با اقوام و دوستان (۱۴ ماده)، و فرزندان (۱۰ ماده)

1. Communication
2. Relationship
3. Evaluating, Nurturing, Relationship Issues, Communications & Happiness

و زمینه‌های قدرت و پربارسازی روابط زناشویی ساخته شده، در پژوهش‌های مختلف به عنوان یک ابزار معتبر برای سنجش رضایت زناشویی به کار می‌رود. این پرسش‌نامه ۱۱۵ گویه دارد و شامل ۱۲ خرده‌مقیاس است که عبارتند از: پاسخ‌قراردادی، رضایت زناشویی، موضوع‌های شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، نظارت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، رابطه جنسی، ازدواج و فرزندان، بستگان و دوستان، نقش‌های مساوات‌طلبی و جهت‌گیری عقیدتی است که در یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از ۱-۵ نمره‌گذاری می‌شود. ضریب پایایی آلفای کرابناخ این مقیاس ۰/۹۲ گزارش شده است که بیانگر همگونی ماده‌های این ابزار است [۱۹]. در ایران اولین بار، همبستگی درونی این آزمون از طریق آلفای کرابناخ را ۰/۹۳ گزارش شد [۲۰].

برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه استفاده شد و این کار، توسط پژوهشگر و همکاران به صورت حضوری و خودگزارشی انجام شد. روش کار به این صورت بود که ابتدا پژوهشگر به آزمودنی‌ها اطلاعاتی را در مورد هدف پژوهش ارائه می‌داد. سپس از آنها خواسته می‌شد که در صورت امکان به سؤال‌ها پاسخ دهند. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آماری همبستگی، تحلیل عاملی، چرخش واریماکس، آزمون کفایت نمونه‌برداری، آزمون کرویت بارتل، مجذور کای، و خط شیب‌دار برای ارزیابی ارزش ویژه هر عامل، تحلیل شدند.

ملاحظات اخلاقی پژوهش حاضر به شرح ذیل بودند: ۱- کلیه پاسخ‌دهنده‌ها به صورت کتبی اطلاعاتی در مورد پژوهش دریافت کردند و تمایل خود را شرکت در پژوهش با امضای رضایت‌نامه پیوست‌شده نشان دادند؛ ۲- این اطمینان به آزمودنی‌ها داده شد که تمام اطلاعات محرمانه هستند و برای امور پژوهشی مورد استفاده قرار خواهند گرفت؛ ۳- به منظور رعایت حریم خصوصی، نام و نام‌خانوادگی شرکت‌کنندگان ثبت نشد؛ ۴- برای اطمینان از روند کار، کلیه پرسش‌نامه‌ها توسط خود پژوهشگر اجرا شد.

برای ساخت ابزار پژوهش بر مبنای اطلاعاتی که از بررسی پیشینه نظری شفافیت رابطه زناشویی به دست آمد، پژوهشگران به مصاحبه با دانشجویان و اساتید روان‌شناسی و مشاوره که در این حوزه مشغول به فعالیت بودند، پرداختند. مجموعه این مصاحبه‌ها پایه‌های اولی‌های شدند که بر مبنای آنها امکان بررسی طبقات یافته‌شده از پیشینه فراهم آمد. بیشتر مصاحبه‌ها با اساتید دانشگاه بقیه الله (عج)، تهران و شهید بهشتی انجام شدند. علاوه بر مصاحبه، از دانشجویان خواسته شد که به سؤال‌های باز پاسخ در مورد تجربه‌هایی که داشتند پاسخ دهند. تحلیل محتوایی پاسخ‌های آن‌ها نیز در ساختن شکل اولیه پرسش‌نامه شفافیت رابطه زناشویی استفاده شد. مجموعه اطلاعاتی که از طریق مصاحبه، مطالعه پیشینه نظری، سؤال‌های باز پاسخ و شرح حال افراد از شفافیت رابطه زناشویی به دست آمده بود، پس از خلاصه کردن و حذف موارد تکراری، مورد استفاده قرار گرفتند. گزاره‌هایی

هستند که شفافیت را در ابعاد مختلف، خرده‌مقیاس‌های شفافیت زناشویی علاوه بر سنجش میزان رضایت زناشویی، عامل رضایت زناشویی نیز هستند [۱۴].

هنری و میلر [۱۵] پژوهشی را به منظور بررسی مشکلات زناشویی انجام دادند که نتایج آن نشان داد رایج‌ترین مشکلات زناشویی در این حیطه‌ها است: موضوعات مالی (۲۷٪)؛ موضوعات جنسی (۲۳/۸٪)؛ شیوه‌های برخورد با کودکان (۲۳/۶٪)؛ صمیمیت عاطفی (۱۸/۷٪)؛ تمیز کردن منزل (۱۸٪)؛ و ارتباط (۱۵/۳٪). داگلاس و داگلاس [۱۶] نیز عدم شفافیت در رابطه را یکی از عوامل مؤثر در طلاق گزارش کردند. ابزارهایی که در زمینه رابطه زناشویی وجود دارد بیشتر به کیفیت کلی رابطه از جمله رضایتمندی از رابطه پرداخته‌اند و کمتر به اینکه اساساً اصل ارتباط به معنای انتقال اطلاعات رخ می‌دهد یا نه توجه داشته‌اند. ساخت ابزاری که بتواند میزان وجود ارتباط به معنای واقعی یا به عبارت دیگر شفافیت زناشویی را بسنجد می‌تواند در سنجش اینگونه مشکلات زوجی در فرایند مداخله روان‌درمانی بسیار مفید باشد. ساخت مقیاس شفافیت زناشویی می‌تواند در شناسایی حیطه‌هایی از ارتباط که دچار مشکل هستند، کمک‌کننده باشد. سنجش دقیق این حیطه‌ها به برنامه‌ریزی دقیق‌تر برای انجام مداخله درمانی برای بهبود رابطه زوجی در ابعاد مورد نیاز کمک کند. بنابراین با توجه به اهمیت موضوع شفافیت در رابطه زناشویی و نیز اهمیت ابعاد مختلف رابطه زناشویی، پژوهشگران تصمیم گرفتند که مقیاسی برای ارزیابی شفافیت زناشویی تهیه کنند.

روش

پژوهش حاضر در قالب پژوهش توصیفی و تحلیل همبستگی انجام شده است. برای اعتباریابی آزمون از روش تحلیل عاملی استفاده شد. روایی صوری توسط ۱۵ نفر از متخصصان مشاوره خانواده و خانواده‌درمانی و روان‌سنجی دارای مدرک دکتری، بررسی شد. این افراد به صورت در دسترس انتخاب شدند. در مورد حجم نمونه در مطالعات تحلیل عاملی توافق وجود ندارد اما حداقل حجم نمونه برای این مطالعات ۲۰۰ نمونه گزارش شده است [۱۷]. با این حال به دلیل اینکه باید ملاک‌های ورود و خروج رعایت می‌شد، تعداد ۴۵۰ پرسش‌نامه ارائه شد که با در نظر گرفتن ملاک‌های مذکور، در نهایت تعداد نمونه به ۳۴۵ نفر رسید. ملاک‌های ورود عبارت بودند از: متأهل بودن؛ داشتن عمر ازدواج بین ۳ تا ۲۵ سال و زندگی در کنار یکدیگر. ملاک‌های خروج عبارت بودند از: نقص در تکمیل پرسش‌نامه.

ابزار استفاده شده در پژوهش حاضر عبارت بودند از:

پرسش‌نامه رضایت زناشویی انریچ: این پرسش‌نامه که توسط فاورز و اولسون^۴ [۱۸] به منظور ارزیابی زمینه‌های بالقوه مشکل‌زا

4. Fowerz & Olson

فوق دیپلم؛ ۱۸/۲ درصد کارشناسی؛ ۳۷/۷ درصد کارشناسی ارشد؛ ۹/۵ درصد دکتری. ۰/۹ درصد از شرکت‌کنندگان تحصیلات خود را ذکر نکردند. پرسش‌نامه دارای ۱۰ مؤلفه نظری به شرح زیر است: احساسات و عواطف (۲۱ ماده)؛ درآمد و امور مالی (۱۴ ماده)؛ مسایل شغلی (۶ ماده)؛ روابط بیرون از خانه (۱۰ ماده)؛ مرز بندی (مسایل شخصی و خصوصی) (۱۹ ماده)؛ خانواده اصلی (۸ ماده)؛ روابط زناشویی (۱۲ ماده)؛ اوقات فراغت (۲ ماده)؛ رابطه با اقوام و دوستان (۱۴ ماده)؛ فرزندان (۱۰ ماده).

بررسی همسانی درونی سؤال‌های هر مؤلفه نشان داد که مؤلفه‌های به دست آمده، از همسانی درونی بالایی برخوردارند. مؤلفه دوم یا مؤلفه «درآمد و امور مالی» با ۱۴ ماده، بالاترین ضریب (۰/۹۱) و مؤلفه ششم یا مؤلفه «خانواده اصلی»، کمترین ضریب (۰/۷۲) همسانی را به خود اختصاص دادند.

برای بررسی «روایی» پرسش‌نامه شفافیت رابطه زناشویی، از سه روش همبستگی بین خرده آزمون‌ها، روش تحلیل عاملی و روایی ملاک استفاده شد. در روش همبستگی بین خرده آزمون‌ها، با توجه به اینکه مقیاس از ۱۰ مؤلفه تشکیل شده است، نمره کل هر مؤلفه ساخته شد و سپس نمره کل مقیاس (۱۱۶ ماده) محاسبه شد. در نهایت ضریب همبستگی مؤلفه‌ها با یکدیگر و نمره کل مقیاس به دست آمد.

همان‌طور که در جدول ۱ مشخص شده است کلیه همبستگی‌های بین مؤلفه‌ها با یکدیگر در سطح $P < 0/01$ معنادار است. بیشترین همبستگی بین مؤلفه «مرزبندی» و «روابط زناشویی» ($r = 0/69$) و کمترین همبستگی بین دو مؤلفه «خانواده اصلی» و «فرزندان»

که در وهله اول به این ترتیب استخراج شدند، در حدود ۱۶۵ گزاره بودند. پس از بررسی گزاره‌ها توسط اساتید صاحب‌نظر، در حدود ۱۱۶ گزاره در مقیاس لیکرت باقی ماند که به صورت زیر طبقه‌بندی شدند: «احساسات و عواطف»، «درآمد و امور مالی»، «مسایل شغلی»، «روابط بیرون از خانه»، «مرزبندی»، «خانواده اصلی»، «روابط زناشویی»، «اوقات فراغت»، «رابطه با اقوام و دوستان» و «فرزندان».

برای طبقه‌بندی گزاره‌ها از مقیاس رضایت زناشویی انریچ کمک گرفته شد. خرده‌مقیاس‌های مقیاس انریچ به عنوان حوزه‌های ارتباطی مهمی که در آنها باید شفافیت وجود داشته باشد مد نظر قرار گرفت و گویه‌ها در این حیطه‌ها طبقه‌بندی شدند: «احساسات و عواطف»، «درآمد و امور مالی»، «مسایل شغلی»، «روابط بیرون از خانه»، «مرزبندی»، «خانواده اصلی»، «روابط زناشویی»، «اوقات فراغت»، «رابطه با اقوام و دوستان» و «فرزندان». در مرحله بعد از مواد آزمون رضایت زناشویی انریچ، برای غنای بیشتر پرسش‌نامه استفاده شد. در نهایت پرسش‌نامه تحقیق تحت عنوان «پرسش‌نامه شفافیت زناشویی» ساخته شد.

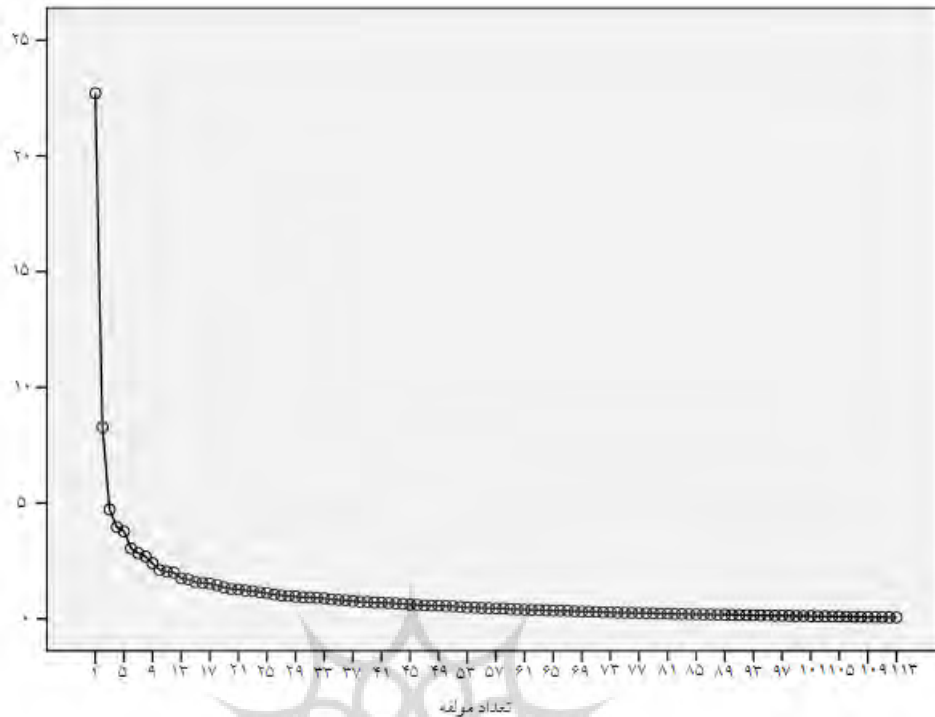
یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه به این ترتیب بودند: تعداد ۱۷۰ نفر (۱/۴۹٪) مرد و تعداد ۱۷۵ نفر (۹/۵۰٪) از اعضای نمونه زن بودند. میانگین سنی افراد نمونه مورد بررسی ۳۵/۶۳ با انحراف معیار ۹/۱۳ بود. در این میان حداقل و حداکثر سن افراد به ترتیب ۳۱ و ۵۶ بوده است. وضعیت تحصیلی افراد به این ترتیب بود: ۵/۹ درصد دارای تحصیلات دیپلم؛ ۲۷/۷ درصد

جدول ۱. ماتریس همبستگی ده مؤلفه نظری و نمره کل مقیاس شفافیت رابطه زناشویی.

مؤلفه‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
احساسات و عواطف	-										
درآمد و امور مالی	۰/۵۶**	-									
مسایل شغلی	۰/۴۵**	۰/۴۹**	-								
روابط بیرون از خانه	۰/۴۶**	۰/۴۹**	۰/۵۱**	-							
مرز بندی	۰/۵۶**	۰/۴۶**	۰/۴۸**	۰/۵۶**	-						
خانواده اصلی	۰/۴۵**	۰/۴۹**	۰/۴۸**	۰/۵۱**	۰/۶۳**	-					
روابط زناشویی	۰/۴۵**	۰/۴۷**	۰/۴۹**	۰/۴۸**	۰/۶۹**	۰/۴۹**	-				
اوقات فراغت	۰/۵۵**	۰/۶۱**	۰/۵۰**	۰/۵۴**	۰/۴۹**	۰/۵۸**	۰/۵۵**	-			
رابطه با اقوام و دوستان	۰/۴۹**	۰/۵۱**	۰/۵۷**	۰/۵۱**	۰/۴۸**	۰/۴۹**	۰/۵۸**	۰/۵۰**	-		
فرزندان	۰/۵۳**	۰/۵۸**	۰/۵۳**	۰/۵۴**	۰/۴۷**	۰/۴۴**	۰/۵۱**	۰/۴۷**	۰/۴۸**	-	
نمره کل مقیاس	۰/۶۳**	۰/۴۸**	۰/۶۶**	۰/۵۸**	۰/۶۶**	۰/۶۳**	۰/۶۸**	۰/۴۹**	۰/۵۶**	۰/۶۱**	-

$P < 0/01$

مجله روانشناسی و روانشناسی بالینی ایران

تصویر ۱. نمودار شیبدار براساس ارزش ویژه و تعداد مؤلفه‌ها.

آزمون کفایت نمونه‌برداری نشان داد که نمونه مورد نظر برای تحلیل عوامل مناسب است ($KMO=0/85$). همچنین آزمون کرویت بارتلت با درجه آزادی $df=6328$ ، و مجذور کای تقریبی $(\chi^2=26825/86)$ در سطح $P<0/0001$ معنا دار است. لذا می‌توان تحلیل عوامل را گزارش کرد. نمودار سنگریزه و مقادیر ارزش‌های

$(f=0/44)$ مشاهده می‌شود. در مجموع، کلیه مؤلفه‌ها با نمره کل مقیاس، ضرایب همبستگی متوسطی نشان می‌دهند.

برای بررسی ساختار عاملی (روایی سازه) پرسش‌نامه از تحلیل مولفه اصلی با چرخش واریماکس در سطح ماده استفاده شد.

جدول ۲. مشخصه‌های آماری اولیه (قبل از چرخش) پرسشنامه شامل ارزش ویژه و درصد واریانس تبیین شده.

مؤلفه‌ها	ارزش ویژه	درصد واریانس تبیین شده	درصد تجمعی واریانس تبدیل شده
۱	۲۲/۷۰	۲۰/۰۹	۲۰/۰۹
۲	۸/۲۲	۷/۳۲	۲۷/۴۱
۳	۴/۷۲	۴/۱۷	۳۱/۵۹
۴	۲/۹۶	۲/۵۰	۳۵/۰۹
۵	۲/۷۷	۲/۳۳	۳۸/۴۳
۶	۲/۰۳	۲/۶۸	۴۱/۱۲
۷	۲/۸۳	۲/۵۱	۴۳/۶۳
۸	۲/۶۹	۲/۳۸	۴۶/۰۱
۹	۲/۳۹	۲/۱۲	۴۸/۱۴
۱۰	۲/۱۰	۱/۸۶	۵۰/۰۰

مجله روانشناسی و روانشناسی بالینی ایران

جدول ۳. مشخصه‌های نهایی آماری بر پایه پردازش ده عامل (چرخش واریماکس) با ارزش ویژه بالاتر از ۱.

مؤلفه‌ها	ارزش ویژه	درصد واریانس تبیین شده	درصد تجمعی واریانس تبدیل شده
۱	۸/۹۸	۷/۹۴	۷/۹۴
۲	۷/۴۹	۶/۴۳	۱۴/۵۸
۳	۶/۴۶	۵/۷۲	۲۰/۳۰
۴	۵/۷۷	۵/۱۱	۲۵/۴۱
۵	۵/۴۹	۴/۸۶	۳۰/۲۷
۶	۵/۳۱	۴/۷۰	۳۴/۹۸
۷	۴/۸۵	۴/۲۹	۳۹/۲۷
۸	۴/۳۹	۳/۸۸	۴۳/۱۶
۹	۴/۱۱	۳/۶۴	۴۶/۸۰
۱۰	۳/۰۵	۲/۷۰	۴۹/۵۱

مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالین ایران

تشکیل شده است. با توجه به ماهیت سؤال‌های تشکیل‌دهنده عامل اول، این عامل را میتوان با عنوان «احساسات و عواطف» نامگذاری کرد. عامل دوم از ۱۴ ماده با دامنه بار عاملی بین ۰/۴۸ تا ۰/۷۵ تشکیل شده است. با توجه به سؤال‌های مربوط، می‌توان عامل دوم را با عنوان «درآمد و امور مالی» نامگذاری کرد. عامل سوم از ۶ ماده با دامنه بار عاملی ۰/۶۶ تا ۰/۷۶ تشکیل شده است.

با توجه به سؤال‌هایی که در زیر عامل سوم قرار می‌گیرند، می‌توان آن را به‌عنوان عامل «شغلی» نامگذاری کرد. عامل چهارم با دامنه بار عاملی ۰/۴۴ تا ۰/۷۱ را می‌توان خرده‌مقیاس «روابط بیرون از خانه»، عامل پنجم با دامنه بار عاملی ۰/۴۸ تا ۰/۷۳ را «مرزبندی مسایل شخصی و خصوصی»، عامل ششم با دامنه بار عاملی ۰/۴۹ تا ۰/۷۱ را «خانواده اصلی (مبدا)»، عامل هفتم با دامنه بار عاملی ۰/۶۴ تا ۰/۸۰ را «روابط زناشویی»، عامل هشتم با دامنه بار عاملی ۰/۷۰ تا ۰/۷۲ را «اوقات فراغت و فعالیت‌های اجتماعی»، عامل نهم با دامنه بار عاملی ۰/۵۷ تا ۰/۸۷ را «رابطه با اقوام و دوستان» و عامل نهم با دامنه بار عاملی بین ۰/۵۱ تا ۰/۷۶ را «فرزندان» قلمداد کرد.

ماتریس بارهای عاملی موجود در جدول ۴ نشان می‌دهد که تمام بارهای عاملی استخراج‌شده بالاتر از ۰/۴۰ هستند و توزیع ماده‌ها در خرده‌مقیاس‌ها با آزمون اصلی مطابقت دارد.

برای بررسی «اعتبار» مقیاس ۱۱۶ ماده‌ای، همسانی درونی (ضریب آلفای کرونباخ) به‌صورت جداگانه در مردان، زنان و کل شرکت‌کننده‌ها محاسبه شد، که در جدول ۵ گزارش شده است. برای بررسی ثبات پرسش‌نامه نیز از روش باز آزمایی استفاده شد. به این منظور ۶۰ نفر از شرکت‌کننده‌ها در یک بازه زمانی ۱۰ روزه مجدداً به سؤال‌های مقیاس پاسخ دادند و ضریب همبستگی

ویژه بالاتر از یک نشان داد که ۱۰ عامل قابل استخراج هستند. دامنه ارزش اشتراکات ۰/۵۲ تا ۰/۸۳ بود. در مجموع ۱۰ عامل مذکور، ۵۰ درصد واریانس را تبیین می‌کنند. در نمودار ۱، خط شیب‌دار ارزش ویژه هر عامل را نشان می‌دهد.

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، در میان عاملها، عامل یک با ارزش ویژه ۲۲/۷۰ بیشترین درصد واریانس تبیین شده را به خود اختصاص می‌دهد (۲۰/۰۹ درصد). در مجموع ۱۰ عامل موجود در حدود ۵۰ درصد واریانس آزمون را تبیین می‌کنند که نسبتاً درصد قابل توجهی است. در جدول ۳ مشخصه‌های نهایی آماری تحلیل عوامل ارائه می‌شود.

نتایج ارائه‌شده در جدول پس از چرخش واریماکس حاکی از آن است که ارزش ویژه عامل اول برابر با ۸/۹۸ است و بنابراین عامل عمده در تحلیل عوامل محسوب می‌شود. در مجموع ۱۰ عامل در حدود ۵۰ درصد واریانس موجود را تبیین می‌کنند. در ادامه برای مشخص شدن این موضوع که از ۱۰ عامل به‌دست‌آمده، هر کدام از چه ماده‌هایی تشکیل شده‌اند، ماتریس عاملی، عامل‌های چرخش‌یافته مجموعه ۱۱۶ ماده به شیوه واریماکس در جدول ۴ گزارش شده است. همانطور که در این جدول مشاهده می‌شود، عامل اول از ۲۱ ماده، عامل دوم از ۱۴ ماده، عامل سوم از ۶ ماده، عامل چهارم از ۱۰ ماده، عامل پنجم از ۱۹ ماده، عامل ششم از ۸ ماده، عامل هفتم از ۱۲ ماده، عامل هشتم از ۲ ماده، عامل نهم از ۱۴ ماده و عامل دهم از ۱۰ ماده تشکیل شده است. در نهایت با توجه به ماده‌هایی که تحت هر عامل قرار گرفته است، ۱۰ عامل بدین شرح گزارش می‌شود:

عامل اول از ۲۱ ماده با دامنه بار عاملی بین ۰/۵۱ تا ۰/۸۲

بحث

پیرسون بین نمرات حاصل از دو بار اجرای پرسش‌نامه محاسبه شد. تعداد مواد، و ضریب آلفای کرونباخ و باز آزمایی هر کدام از مؤلفه‌های سه‌گانه در جدول ۵ آورده شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود تمام ضرایب باز آزمایی معنادار هستند.

بررسی ماتریس همبستگی مؤلفه‌های ده‌گانه با یکدیگر و کل مقیاس نشان داد که مؤلفه «روابط زناشویی» با همبستگی ۰/۶۸،

جدول ۴- نتایج بارهای عاملی تحلیل مؤلفه اصلی پس از چرخش واریماکس.

ماده	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	خرده مقیاس
۰/۸۲	۱										احساسات و عواطف
۰/۶۸	۲										
۰/۵۱	۳										
۰/۶۲	۴										
۰/۶۱	۵										
۰/۶۸	۶										
۰/۸۰	۷										
۰/۶۲	۸										
۰/۶۷	۹										
۰/۶۶	۱۰										
۰/۶۰	۱۱										درآمد و امور مالی
۰/۶۲	۱۲										
۰/۶۰	۱۳										
۰/۷۲	۱۴										
۰/۶۳	۱۵										
۰/۷۱	۱۶										
۰/۵۳	۱۷										
۰/۷۷	۱۸										
۰/۶۷	۱۹										
۰/۷۹	۲۰										
۰/۷۳	۲۱										شغلی
۰/۵۷	۲۲										
۰/۶۰	۲۳										
۰/۷۵	۲۴										
۰/۷۳	۲۵										
۰/۵۸	۲۶										
۰/۵۶	۲۷										
۰/۵۸	۲۸										
۰/۶۲	۲۹										
۰/۶۵	۳۰										
۰/۶۵	۳۱										
۰/۵۸	۳۲										
۰/۵۷	۳۳										
۰/۵۳	۳۴										
۰/۴۸	۳۵										
۰/۷۳	۳۶										
۰/۷۶	۳۷										
۰/۷۱	۳۸										
۰/۷۱	۳۹										
۰/۷۱											
۰/۶۶											

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

ماده	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	خرده مقیاس
۴۲				۰/۶۵							روابط بیرون از خانه
۴۳				۰/۴۸							
۴۴				۰/۶۷							
۴۵				۰/۷۱							
۴۶				۰/۵۲							
۴۷				۰/۴۵							
۴۸				۰/۴۷							
۴۹				۰/۴۴							
۵۲				۰/۵۶							
۵۳				۰/۶۳							
۵۰				۰/۵۰							مرزبندی (مسائل شخصی و خصوصی)
۵۱				۰/۶۶							
۱۰۰				۰/۵۷							
۱۰۱				۰/۶۵							
۱۰۲				۰/۵۲							
۱۰۳				۰/۶۵							
۱۰۴				۰/۶۵							
۱۰۵				۰/۵۴							
۱۰۶				۰/۵۶							
۱۰۷				۰/۴۸							
۱۰۸				۰/۶۳							
۱۰۹				۰/۶۷							
۱۱۰				۰/۵۹							
۱۱۱				۰/۷۳							
۱۱۲				۰/۶۷							
۱۱۳				۰/۶۱							
۱۱۴				۰/۶۸							
۱۱۵				۰/۶۵							
۱۱۶				۰/۶۶							
۵۴				۰/۷۱							خانواده اصلی (مبدأ)
۵۵				۰/۶۴							
۵۶				۰/۴۹							
۵۷				۰/۵۳							
۵۸				۰/۶۲							
۵۹				۰/۶۴							
۶۰				۰/۷۰							
۶۱				۰/۵۹							
۶۲				۰/۷۰							روابط زناشویی
۶۳				۰/۷۵							
۶۴				۰/۷۶							
۶۵				۰/۶۹							
۶۶				۰/۸۰							
۶۷				۰/۶۴							
۶۸				۰/۷۷							
۶۹				۰/۷۱							
۷۰				۰/۶۵							
۷۱				۰/۶۶							
۷۲				۰/۷۳							
۷۳				۰/۷۱							

ماده	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	خرده مقیاس
۷۴								۰/۷۲			اوقات فراغت و فعالیت‌های اجتماعی
۷۵								۰/۷۰			اجتماعی
۷۶									۰/۷۶		
۷۷									۰/۷۹		
۷۸									۰/۵۷		
۷۹									۰/۵۷		
۸۰									۰/۵۹		
۸۱									۰/۶۸		
۸۲									۰/۷۶		رابطه با اقوام و دوستان
۸۳									۰/۶۶		
۸۴									۰/۷۱		
۸۵									۰/۸۷		
۸۶									۰/۸۶		
۸۷									۰/۷۷		
۸۸									۰/۷۶		
۸۹									۰/۵۸		
۹۰									۰/۶۹		
۹۱									۰/۶۰		
۹۲									۰/۶۳		
۹۳									۰/۵۷		
۹۴									۰/۵۲		فرزندان
۹۵									۰/۷۴		
۹۶									۰/۷۰		
۹۷									۰/۷۶		
۹۸									۰/۶۷		
۹۹									۰/۵۱		

مجله روانپزشکی و روانشناسی بالین ایران

ماده تشکیل شده است و بار عاملی ماده‌های آن از ۰/۶۶ تا ۰/۷۶ است. گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی فرد از امور شغلی همسرش (مانند ترفیع و مأموریت) است. عامل چهارم، «روابط بیرون از خانه» از ۱۰ ماده تشکیل شده است و بار عاملی ماده‌های آن از ۰/۴۴ تا ۰/۷۱ است. گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی فرد از روابط همسرش در بیرون از خانه است.

عامل پنجم، «مرزبندی» از ۱۹ ماده تشکیل شده است و بار عاملی ماده‌های آن از ۰/۴۸ تا ۰/۷۳ است. گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی فرد از برنامه‌های شخصی، اطلاعات حساب‌های شخصی، ایمیل و مسایل دیگر بسیار خصوصی همسر است. عامل ششم «خانواده اصلی» از ۸ ماده تشکیل شده است و بار عاملی ماده‌های آن از ۰/۴۹ تا ۰/۷۱ است. گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی زوجین نسبت به خانواده همسر است. عامل هفتم «روابط زناشویی» از ۱۲ ماده تشکیل شده است و بار عاملی ماده‌های آن از ۰/۶۴ تا ۰/۸۰ است.

گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی زوجین از تمایلات و رابطه جنسی با همسر است. عامل هشتم «اوقات فراغت و فعالیت‌های اجتماعی» از ۲ ماده تشکیل شده است و بار عاملی

دارای بالاترین مقدار همبستگی و مؤلفه «درآمد و امور مالی» با مقدار ۰/۴۸، پایین‌ترین مقدار همبستگی را با کل آزمون داشتند. تمامی این ضرایب همبستگی در سطح $P < 0/01$ معنادار بودند. بررسی اولیه مؤلفه‌ها و سؤال‌های آزمون شفافیت رابطه زناشویی نشان داد که آزمون مورد نظر از اعتبار مقدماتی بالایی برخوردار است. برای برآورد روایی سازه آزمون مورد نظر، تحلیل عاملی از نوع اکتشافی بر روی ۱۱۶ ماده این آزمون انجام گرفت. در بررسی اولیه در این آزمون نشان داده شد که پس از چرخش و با در نظر گرفتن نمودار خط شیبدار و ارزش ویژه بالاتر از ۱، تعداد ۱۰ عامل برجسته و مهم پیدا شدند که در حدود ۵۰ درصد از واریانس کل آزمون را به خود اختصاص می‌دادند.

همان‌طور که از جدول ۴ می‌توان نتیجه گرفت، عامل اول «احساسات و عواطف» از ۲۱ گویه تشکیل شده است که بار عاملی سؤال‌های آن بین ۰/۵۱ تا ۰/۸۲ در نوسان است. این عامل دربرگیرنده گویه‌هایی درباره ابراز احساسات و بیان عواطف زوجین نسبت به یکدیگر است. عامل دوم «درآمد و امور مالی» از ۱۴ ماده تشکیل شده است که بار عاملی مواد آن از ۰/۴۸ تا ۰/۷۵ در نوسان است. این عامل دربرگیرنده آگاهی زوجین از مسایل مالی یکدیگر است. عامل سوم، «مسایل شغلی» از ۶

جدول ۵. ضرایب آلفای کرونباخ و باز آزمایی مؤلفه‌های مقیاس شفافیت رابطه.

تعداد افراد	ضرایب بازآزمایی	آلفای کرونباخ			مؤلفه
		کل	زن	مرد	
۳۴۵	۰/۷۲	۰/۸۸	۰/۸۰	۰/۸۵	احساسات و عواطف
۳۴۵	۰/۷۰	۰/۹۱	۰/۸۶	۰/۸۱	درآمد و امور مالی
۳۴۵	۰/۷۳	۰/۸۴	۰/۸۰	۰/۸۳	شغلی
۳۴۵	۰/۷۸	۰/۷۶	۰/۷۹	۰/۷۳	روابط بیرون از خانه
۳۴۵	۰/۸۴	۰/۸۵	۰/۸۲	۰/۸۳	مرزبندی (مسائل شخصی و خصوصی)
۳۴۵	۰/۶۸	۰/۷۲	۰/۷۴	۰/۷۷	خانواده اصلی (مبدا)
۳۴۵	۰/۷۳	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۸۶	روابط زناشویی
۳۴۵	۰/۸۸	۰/۸۳	۰/۷۷	۰/۸۶	اوقات فراغت و فعالیت‌های اجتماعی
۳۴۵	۰/۹۱	۰/۸۵	۰/۸۳	۰/۸۷	رابطه با اقوام و دوستان
۳۴۵	۰/۷۷	۰/۷۷	۰/۷۹	۰/۷۱	فرزندان
۳۴۵	۰/۸۶	۰/۸۷	۰/۸۵	۰/۸۹	نمره کل

**P<۰/۰۱

مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالین ایران

و پتانسیل استفاده در پژوهش‌های آتی را به عنوان ابزاری مناسب و با کفایت دارند. ذکر این نکته لازم است که برخی از محدودیت‌های پژوهش حاضر، تعمیم‌پذیری نتایج آن را محدود می‌کند. اول این که نتایج مطالعه همچون بسیاری از مطالعات دیگر به دلیل استفاده از ابزارهای خودگزارشی (به جای مطالعه رفتار واقعی) ممکن است مشارکت‌کنندگان را به استفاده از شیوه‌های کسب تأیید اجتماعی و اجتناب از بدنامی ناشی از بی‌کفایتی فردی ترغیب کند. دوم، نمونه پژوهش شامل مردان و زنان متأهل شهر تهران بود، افراد با سایر مشاغل و طبقات اجتماعی در نمونه پژوهش حضور نداشتند.

نتیجه‌گیری

در پایان، با در نظر گرفتن اهدافی که مقیاس شفافیت رابطه زناشویی دنبال می‌کند، می‌توان گفت که این مقیاس می‌تواند به صورت فردی یا گروهی در موارد متعددی مانند یک ابزار تشخیصی در زمینه مشاوره خانواده و زوج‌درمانی مورد استفاده قرار گیرد. از این ابزار می‌توان برای مقاصد پژوهشی در زمینه مسایل زناشویی، خانواده و روابط نزدیک بین افراد مختلف استفاده کرد.

سپاسگزاری

از تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش که با شکیبایی و بردباری با ما همکاری کردند، قدردانی می‌شود. بنا به اظهار نویسنده مسئول مقاله، حمایت مالی از پژوهش و تعارض منافع وجود نداشته است.

ماده‌های آن ۷۰ تا ۷۲ است. گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی فرد از نحوه گذران اوقات فراغت همسرش است. عامل نهم، «رابطه با اقوام و دوستان» از ۱۴ ماده تشکیل شده است و بار عاملی ماده‌های آن از ۰/۵۷ تا ۰/۸۷ است. گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی زوجین از احساس‌های همسرشان در مورد برقراری رابطه با اقوام و دوستانشان است. عامل دهم، «فرزندان» از ۱۰ ماده تشکیل شده است و بار عاملی ماده‌های آن از ۰/۵۲ تا ۰/۷۶ است. گویه‌های این عامل بیانگر میزان آگاهی و اشتراک نظر زوجین در مورد نحوه ارتباط درست با فرزندانشان است.

در راستای مطالعه فاورزه و اولسون^۶ [۱۸] است که ابعاد پاسخ‌گرا دادی، رضایت زناشویی، موضوع‌های شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، نظارت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، رابطه جنسی، ازدواج و فرزندانشان، بستگان و دوستان، نقش‌های مساوات‌طلبی و جهت‌گیری عقیدتی را ابعاد مهم رابطه زناشویی دانستند.

همچنین با پژوهش هنری و میلر [۱۵] نیز که حیطه‌های مهم رابطه زناشویی را شامل موضوعات مالی، موضوعات جنسی، شیوه‌های برخورد با کودکان، صمیمیت عاطفی، تمیز کردن منزل و ارتباط دانستند، همسویی دارد.

بررسی اعتبار (پایایی) آزمون حاضر به کمک آلفای کرونباخ نشان داد که تمامی خرده مقیاس‌ها از اعتبار کافی برخوردارند

5. Fowerz

6. Olson

References

- [1] McManus TG, Donovan S. Communication competence and feeling caught: Explaining perceived ambiguity in divorce-related communication. *Communication Quarterly*. 2012; 60(2): 255-277.
- [2] Rainer H, Smith I. Education, communication and wellbeing: An application to sexual satisfaction. *Kyklos*. 2012; 65(4): 581-598.
- [3] Blanchard VL, Hawkins AJ, Baldwin SA, Fawcett EB. Investigating the effects of marriage and relationship education on couples' communication skills: A meta-analytic study. *Journal of Family Psychology*. 2009; 23(2): 203.
- [4] Ahmadi K, Marzabadi A, Molazemani E. Evaluation of marriage and marital adjustment among army personnel. 2005; 7 (2): 141-152. [Persian]
- [5] Ahmadi K. Investigating affecting factors on marital adjustment and comparison of two methods on reducing marital conflict. [dissertation]; [Tehran]: University of Medical Sciences, Behavioral Sciences Research Center. 2003; [Persian]
- [6] Epstein NB, Baucom DH. Enhanced cognitive-behavioral therapy for couples: A contextual approach. *American Psychological Association*; 2002.
- [7] Silliman B. Patterns of adjustment, first three years. *Marriage enrichment & Domestic violence information*. 1998. Retrived March 2001 from the word wide web: http://www.uwyo.edu/ag/ces/family/Ben/marriage.stages/stage_patterns.htm
- [8] Greeff P, Hildegarde L, Malherbe A. Intimacy and marital satisfaction in spouses. *Journal of Sex & Marital Therapy*. 2001; 27(3): 247-257.
- [9] Young ME, Long LL. *Counseling and therapy for couples*. Thomson Brooks/Cole Publishing Co; 1998.
- [10] Zahrakar K, Jafari F. *Family Counseling (concepts, history, process and theory)*. Tehran: Arasbaran. 2012 [Persian]
- [11] Sanaei b. *Measures of family and marriage*. Tehran: The Institute mission publications. 2008 [Persian]
- [12] Ahmadi K, Fathi-Ashtiani A, Navabinejad SH. The study of contextual-personal and relationship mutual factors on marital adjustment. *Family research*, 2005, 1.3:221-237. Henry RG, Miller RB. Marital problems occurring in midlife: Implications for couples' therapists. *The American Journal of Family Therapy*. 2004; 32(5): 405-417.
- [13] Douglass FM, Douglass R. The Marital Problems Questionnaire (MPQ): A short screening instrument for marital therapy. *Family relations*. 1995; 238-244.
- [14] Larson JH, Wilson SM, Beley R. The impact of job insecurity on marital and family relationships. *Family Relations*. 1994; 138-143.
- [15] Jackson, D. L. Revisiting sample size and number of parameter estimates: Some support for the N: q hypothesis. *Structural Equation Modeling*, 2003, 10.1: 128-141.
- [16] Fowers, B J; Olson, D H. ENRICH Marital Inventory: A discriminant validity and cross-validation assessment. *Journal of marital and family therapy*, 1989, 15.1: 65-79.
- [17] Sanayi, B; Hooman, A; Alaghmand, S. The measurement scales in family and marriage, *Besat*, 2015. [Persian].
- [18] Pourmedani, S; Noori, A; Shafti, S. A. Relationship Between Life Style and Marital Satisfaction, *Journal of Family Research*, 2014, 10. 3: 331-344. [Persian].